

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/178131,Miedzynarodowy-Dzien-Pamieci-o-Ofiarach-Holokaustu-Uroczystosci-z-udzialem-przed.html>
20.04.2024, 16:14

Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu. Uroczystości z udziałem przedstawicieli IPN w Oświęcimiu i Brzeszczach

27 stycznia 2023 r., w Międzynarodowym Dniu Pamięci o Ofiarach Holokaustu, zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma i dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu dr hab. Filip Musiał złożyli kwiaty pod Ścianą Śmierci w byłym niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz. Niemcy wymordowali tam ponad milion ludzi, głównie Żydów. W 2005 r. ONZ ustanowiła 27 stycznia Międzynarodowym Dniem Pamięci o Ofiarach Holokaustu.

Dr Musiał złożył także kwiaty przed budynkiem kwaterowania więźniarek Karnego Komanda Kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fundacja Pobliskie Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau, nagrodzona w ub. roku przez IPN tytułem Świadek Historii, przygotowała na miejscu prezentację przedmiotów z czasów działalności obozu oraz grypsów i listów rodziny Dusików.

27 października 1944 r. pochodzący z Łęk-Zasola Julian Dusik z córką Wandą, Franciszkiem Dusikiem i Kazimierzem Ptasińskim, za pomoc niesioną więźniom obozu, zostali aresztowani przez Niemców. W więzieniu gestapo poddawano ich brutalnym przesłuchaniom. Kazimierzowi udaje się uciec, Julian i Franciszek zostali przeniesieni do KL Auschwitz na blok 11, a Wanda do więzienia gestapo w Mysłowicach. Żona Juliana, Katarzyna, uniknęła aresztowania.

Zachowały się grypsy pisane do rodziny w okresie, w którym Julian Dusik był więziony w KL Auschwitz, a 19-letnia Wanda Dusik w więzieniu gestapo w Mysłowicach. W jednym z nich Wanda pisała: „Najdroższa, Najukochańsza moja Mateńko! Bóg zapłać Ci serdecznie za Twoje pełne otuchy najdroższe słowa. Tyle pociechy Mamuś z nich wieje, że wszystko zdaje mi się niczem. Mamuśko! Twoje listy czytują tu więźniarki a każda płacze. Chcą i dopominają się o Twój list, bo mówią, że tyle wiary, tyle ufności to się nigdzie nie spotyka, i że im lżej jest”.

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Podobóz dla kobiet KL Auschwitz-Bor/Budy w Brzeszczach. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

78 lat temu sowiecka armia zajęła niemiecki obóz koncentracyjny Auschwitz-Birkenau, wyzwalając około 7 tys. więźniów. We wcześniejszych miesiącach Niemcy zacierali ślady ludobójstwa. Wymordowali Żydów z Sonderkommando (obsługa krematoriów i komór gazowych), likwidowali doły z ludzkimi prochami, palili akta, wysadzali krematoria, wywozili do Niemiec urządzenia techniczne z komór i pieców. Prawie 60 tys. więźniów zmusili do ewakuacji na zachód. W marszu śmierci w mroźnym styczniu 1945 r. zginęło co najmniej 15 tys. ludzi.

Główne uroczystości w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau, podczas których IPN reprezentował dr Szpytma, odbyły się w budynku tzw. Sauny na terenie byłego obozu Auschwitz II-Birkenau.